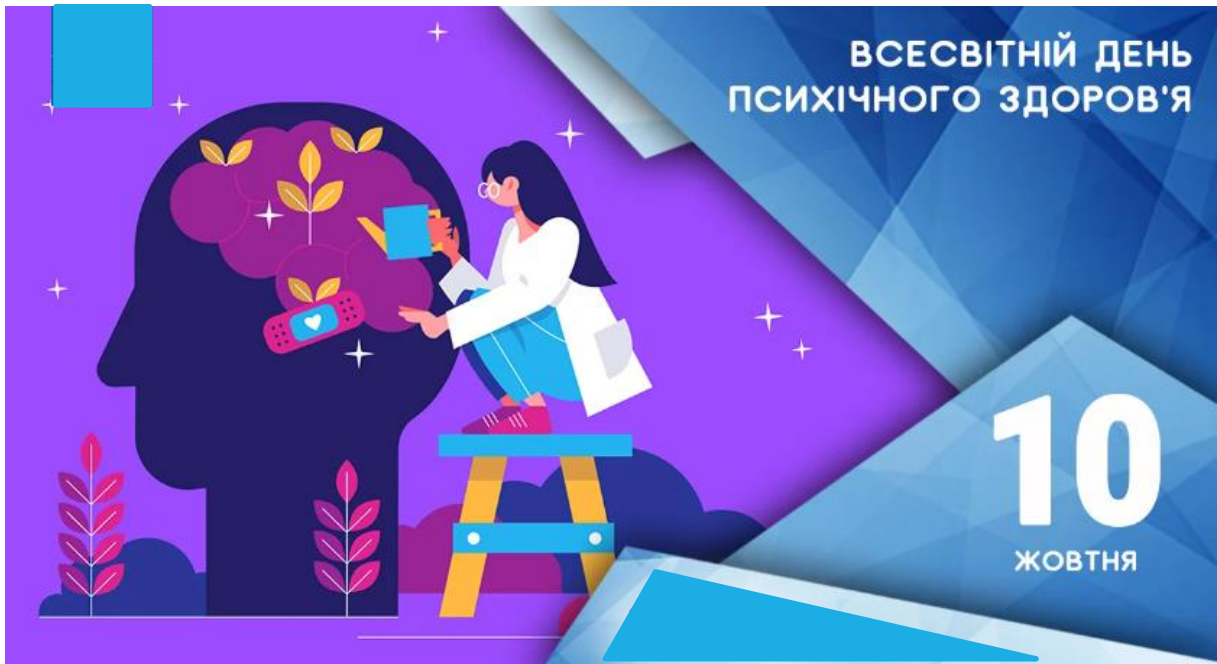

Поради, що допоможуть зберегти психічне здоров'я

Психічне здоров'я є невід'ємною частиною здоров'я людини в цілому. 10 жовтня Всесвітній день психічного здоров'я, темою якого є молодість і психічне здоров'я.

За даними ВООЗ, половина всіх психічних недуг починається у віці близько 14 років, але часто-густо ці захворювання не виявляють і не лікують. Тягарем хвороб серед підлітків є розлади харчової поведінки, депресія, самогубство, вживання алкоголю і заборонених наркотичних препаратів.

Фахівці визнають, що **формуванню психічної витривалості необхідно змалку**, аби дитина вміла долати життєві труднощі.

Якщо вам здається, що у вашої дитини депресія необхідно:

- обговорити з нею те, що відбувається вдома, в школі або поза школою;
- спробувати з'ясувати, що турбує вашу дитину;
- поговорити з людьми, які знають вашу дитину і яким ви довіряєте;
- захистити дитину від надмірного стресу, поганого поведіння чи насильства;
- запитати поради у вашого лікаря.

Поради, що допоможуть зберегти психічне здоров'я:

1. Слова мають значення. Вони можуть як нашкодити, так і підтримати людину. Не вживайте образливих слів «шизофренік», «псих», замініть на вислів «людина із психічною хворобою». Запропонуйте свою підтримку та скажіть: «Мені дуже шкода, що ти погано почуваєшся» запитайте, чим я можу допомогти.

2. Доброта по відношенню до інших та самих себе. Це може бути посмішка, вміння вислухати або запрошення до зустрічі, за філіжанкою кави, щось просте, що дасть можливість відчувати іншій людині, що ви поруч.

3. Розпізнавання ознак стресу. Стресори впливають на людей по різному. Особливо важко впоратися зі стресами, що знаходяться за межами нашого особистісного контролю. У людей можуть виникати:

- побоювання і тривога про власне здоров'я та здоров'я своїх близьких;
- зміни в режимі сну або харчування;
- проблеми зі сном або концентрацією уваги;
- загострення хронічних проблем зі здоров'ям;
- зловживання алкоголем, тютюном або іншими психоактивними речовинами.

Слід враховувати, що не всі люди реагують на одну і ту ж подію та демонструють своє занепокоєння чи страждання однаково.

4. Піклування та турбота про себе— це важлива умова для того, щоб впоратися зі стресом. Ось прості способи подбати про себе:

- робіть перерви в перегляді, читанні або прослуховуванні новин, у соціальних мережах обирайте достовірні джерела інформації;
- дбайте про свій організм та тіло, уникайте переохолодження;
- для того, щоб заспокоїтися, використовуйте глибоке дихання;
- намагайтеся їсти здорову, збалансовану їжу, регулярно займатися спортом, приділяти увагу сну, уникати вживати алкоголь та наркотики;
- спілкуйтеся з іншими. Поговоріть із людьми, яким ви довіряєте, про свої турботи, занепокоєння та ваші почуття, дозвольте близьким вам людям, особливо дітям, поділитися своїми проблемами і прийняти підтримку;
- дотримуйтеся розпорядку дня, знаходьте час на те, що вам подобається;
- зосередьте свою енергію на тому, що можете контролювати.

5. Проявляйте турботу до інших (особливо, тих, хто має проблеми із психічним здоров'ям, людей похилого віку, дітей). Якщо ваша дитина засмучена або налякана, поговоріть з нею про те, як впоратися зі своїми почуттями. Будьте уважними та відвертими з дітьми, завжди виконуйте свої обіцянки. Це може стати першим кроком до порозуміння.

6. Допоможіть близькій людині, якщо це потрібно, отримати професійну допомогу. У випадках, коли людина, яку ви знаєте має: проблеми зі сном, почуття тривоги, депресії, панічні атаки, злість, провину, безпорадність, заціпеніння або замішання; проблеми з концентрацією уваги; переїдання; зловживання алкоголем або ліками, зверніться до сімейного лікаря, психолога або психіатра.